

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ivlii Cæsarisi Scaligeri Epistolæ & Orationes

Scaliger, Julius Caesar

Lugduni Batavorum, 1600

Ivlii Cæsarisi Scaligeri Briandio Valleæ Regio in Senatu Burdegalensi
Consiliario. S. D. XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70455)

65
IVLIUS CÆRAR. SCALIGER

BRIANDO VALLEÆ REGIO

in Senatu Burdegalensi Consiliario.

S.D. XI.

Si ii, qui scita gentium moresque popu-
lorum, dicta ac facta memoratu digna li-
terarū monumentis prodidissent, magnam
sunt adepti laudem, propterea quod in
splendore orationis non fabularum quæsis-
sent amœnitatem, sed rerum gestarum me-
moriæ complexi essent: quanto illi maio-
ribus digni præmiis, Briande Vallea, videan-
tur, qui naturæ conatus, effectiones, facto-
rum ipsorum consilia posteritati intelligen-
da proposuere? Ac fuit olim quoddam ho-
minum genus, qui sese sapientiæ nomine
conspicuos circumferrent. Ii si tales tanti-
que erant, debuerant sane diuinitatem il-
lam ita profiteri, ut ne obliuiscerentur hu-
manitatem. Nam cum pusilla nescio quæ
naturæ rudimenta procul obscuro in reces-
su quasi quodam intuiti essent, voluere qui-
dem credi tum ea tum alia multo potiora
scisse: alios autem eadem scire noluere.
Ita integumentis quibusdam atque inuo-
lucris offudere tenebras ob eorum ocu-
los, qui propter istam ipsam sapientiam

E

celeber-

celeberrima illorum consulerent oracula. Pessimum vero, atque imprimis inhumanum facinus, meritoq. ab illis animaduertendum: quippe qui miraculo sese malent esse nobis propter inscitiam nostram, quam delere possent, neque vellent: quam propter scientiam, quam communicare deberent, obnoxios ac deuinctos. Quod si vnum illud tam frequens iactent perflugium, sensa hæc sua mirifica dictis ambiguis atque cæcis consulto obscurasse, nequid istorum sacrorum vulgo aperiretur: nonne humanius futurum fuisse intelligant, si eidem vulgo adimant opera sua id, propter quod tantos Thesauros latere ipsum voluere? Nam quamobrem nos prophanos vocent illi, quos diuinos facere poterant: nisi plus inuidiæ dissimularent, quam simularent sapientiæ? Hoc monstrorum commentum potius quam hominum institutum, cum te virum, Vallea, & animo sapientissimum, & officiis humanissimum diuino consilio semper detestatum esse intelligerem: qui noctes atque dies re idem præstares, quod verbo profitebare, enarrando Iura vetera, adorando noua, cælesti prudentia omnia ea perficiendo, quæ vel ad vniuersi orbis constitutio-

stitutionem satis esse viderentur: compulsus sum tantis tuis in rem ciuilem simul atque literariam meritis, multis operis atque laboribus inexhaustis adumbrare in me istam tuam sapientiam: quam qui admiramur, etiam debemus imitari. Neque enim si tu in oculis nostris es, propterea quicquam tibi fit accessionis ex admiratione nostra, qui tibi ipse præmium solus esse potes. Sed nitidiores esse debemus nos splendore virtutum tuarum, quibus animi nostri illustrentur. Itaque tui exemplo cum magnum numerum commentationum absoluissem, atque inter has Aristotelis libros omnes, qui ad animalium naturam pertinent, Latinos fecissem, multaque difficultia intellectu, obscura ad explicandum animaduertissem: nolui alieno in apparatu delicate conuiescere. Adieci igitur animum, audaciusne an operosius, sane nescio, ad id enarrationum genus, quibus maximum nominis mei periculum adiri necesse fuit. Etenim qui interpretati tantum sunt libros, eorum labor aperte multus, atque e labore certæ laudis spes proficisci consuevit. Quodque magna eorum pars ne sperare quidem ausa esset, videntur non nescisse ea, quæ alieno licet ore loqueren-

68 IULII CÆSAR. SCAL.
tur. Ego vero, qui me totum ad studioso-
rum non utilitatem solum componerem,
sed ad voluntatem quoque proiecissem:
malui eo in metu esse, qui ancipitem glo-
riæ attributionem minitaretur mihi: quam
in ea ignavia consensescere, quæ mihi face-
ret opinionem sapientis. Quare unum li-
brum reliquum, quem decimum inscripse-
runt historiæ animalium, cum propter
obscuritatem dictionis per se difficilem,
tum ob vetustatem corruptum atque inac-
cessum, ac propterea a Diuino alioqui viro
Theodoro Gaza omissum, non solum
quod plus satis esse poterat, Latinum feci:
sed etiam multis maximisque laboribus, ut
spero, luculentum. Ad quod commenta-
tionum genus cum tui, uti dicebam, imita-
tione animum appulisset, tibi quoque una
cum aliis, quæ tibi dono dedi, hunc etiam
librum & deberi volui & persolui: ut cuius
in fide atque auctoritate ciuilibus dignitatis
meæ status situs esset, in eius quoque præ-
sidio laus ac gloria rei literariæ esset consti-
tuta.

IULIUS